

במשנה: **כל הקדשים שאירע בהן פסול קודם הפשיטן, אין עורותיהן לכהנים.** אך אם אירע הפסול **לאחר הפשיטן**, שכאשר נפסל הבשר היו העורות בפני עצמן, **עורותיהן ניתנין לכהנים.**

ומשמע, אפילו אירע הפסול קודם הזריקה.

ואם כן, **אתאן**, דין זה של הסיפא בהכרח שהוא הולך בשיטת **רבי**, **דאמר לקמן, הרם מרצה על העור בפני עצמו** [כאשר הופשט העור מהבשר לפני שאירע הפסול בבשר!]. ומשמע, שאפילו אירע הפסול בבשר קודם הזריקה, מכל מקום, זריקת הדם מתירה את העור לבדו, ומוציאתו מידי מעילה, גם אם לא ריצה הדם על הבשר.

ואם כן, שתי המשניות הללו סותרות האחת את השניה. כי **רישא** היא בשיטת **רבי אלעזר ברבי שמעון**, ואילו **סיפא** היא בשיטת **רבי**, וכפי שתבאר הגמרא היכן הוזכרו שיטותיהם.

ומביאה הגמרא שני תירוצים, האחד של אביי והשני של רבא:

אמר אביי: מדסיפא דמתניתין בשיטת רבי היא, רישא נמי, בשיטת רבי היא. ואין סתירה בין הרישא לסיפא. כי אף על פי שאם אירע שהפשיטו את העור קודם הזריקה, ונפסל הקרבן אחר ההפשט, סובר רבי שזכו הכהנים בעורה, מכל מקום, מודה **רבי**, שאין הפשט, דהיינו, אין רגילים

להפשט את העור קודם זריקה, לפי שאסור להשהות את הדם זמן מרובה עד אחר הפשט העור.

ולכן, מה שנאמר ברישא של המשנה, "כל שלא זכה המזבח בבשרה, לא זכו הכהנים בעורה", מדובר באופן הרגיל להיות, והיינו כשלא הפשיטו את העור קודם הזריקה, שסתם זריקה, קודם הפשט הוא. אבל אם אכן אירע שהפשיטו את העור קודם הזריקה, הרי גם לפי הרישא הכהנים זוכים בעורה, וכדעת רבי, שהזריקה של הדם, מרצה על העור שהיה חלוץ בפני עצמו, גם בלא שתריצה על הבשר! אלא שהמשנה לא דברה על אופן כזה לפי שאינו מצוי.

רבא אמר: מדרישא דמתניתין בשיטת רבי אלעזר ברבי שמעון היא, סיפא נמי בשיטת רבי אלעזר ברבי שמעון היא.

ומאי דקתני במשנה שאם אירע פסול "קודם הפשט" אין העור ניתן לכהנים, ומאי דקתני א-קד שאם אירע הפסול "אחר הפשט", שמשמע אפילו אירע הפסול קודם הזריקה, בכל זאת העור ניתן לכהנים, והיינו כשיטת רבי, אין הכונה להפשט ממנו.

אלא, החילוק הוא בין אירע הפסול קודם ש"נראו להפשט". והיינו, קודם זריקה. לבין מקום שאירע הפסול אחר ש"נראו להפשט", והיינו אחר זריקה.

וכך הוא ביאור המשנה: אם אירע הפסול

הפסח. ותמה הגר"ח קנייבסקי [עיי' במכתבו בספר משמר הלוי לזבחים סימן קמז], מה הקשר בין עור הפסח, שלא נאמר בו כלל דין הפשטה,

ובודאי שהזר כשר להפשטו, ובין עור העולה, שיש בו דין הפשט, ולכן יש לדון כפי שדנה הגמרא אם הוא נוהג דוקא בכהן.

רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אין הדם מרצה על העור בפני עצמו. שאין

העור מותר, אפילו שהופשט העור קודם שנפסל הקרבן, עד שתהיה לו "זריקה כשרה", ואין זריקה כשרה אלא אם היא זריקה שמתרת את הבשר. ולכן זריקה שאינה מתרת את הבשר, אינה מתרת את העור אפילו אם היה העור בפני עצמו.

וכשהוא עם הבשר, דהיינו, כשלא הופשט העור מהבשר, הרי אם נולד בו פסול בקרבן קודם זריקה של הדם, הרי דינו של העור הוא כיוצא בו, כדינו של הבשר, ואינו נותר לכהנים.

אבל אם נולד הפסול בבשר רק אחר זריקה של הדם, אזי, הואיל והורצה הבשר שעה אחת לפני שנפסל, יפשיטנו, ועורו ניתן לכהנים, הואיל והיה לעור היתר זריקה בהיותו יחד עם הבשר.

ודנה הגמרא: **לימא,** האם נאמר שרבי אלעזר ברבי שמעון ורבי, במחלוקתם של רבי אליעזר ורבי יהושע קמיפלגני.

דתניא, נאמר [דברים יב] "ועשית עולותיך, הבשר והדם, על מזבח ה' אלהיך. ודם זבחיך ישפך על מזבח ה'".

רבי יהושע אומר, אם אין דם נזרק, אין בשר נותר. **ואם אין בשר ראוי,** כגון שנטמא או אבד הבשר, אין דם נזרק.

רבי אליעזר אומר: דם נזרק על גבי המזבח אף על פי שאין בשר ראוי, לפי שנאמר "ודם

בבשר קודם שנראו להפשט, דהיינו, קודם זריקת הדם [לפי שקודם זריקה אין רגילות להפשיט את העור, כדי לא להשהות את הדם], אין עורותיהן לכהנים. ואפילו הופשט העור אחר כך, אין הזריקה מתירה את העור לכהנים, לפי שאין הדם מרצה על העור בפני עצמו בלי לרצות על הבשר, וכדעת רבי אלעזר ברבי שמעון.

אבל, אם אירע הפסול לאחר שנראו העורות להפשט, דהיינו, לאחר זריקה, אזי עורותיהן ניתנין לכהנים. שהיות ונזרק הדם בכשרות, והורצה הבשר שעה אחת, הרי אפילו אם אחר כך נפסל הבשר, לא נפסל בכך העור, אלא, יפשיט את העור, ויתנהו לכהנים.

ועתה מבארת הגמרא: **מאי רבי ומאי רבי אלעזר ברבי שמעון,** היכן הוזכרו דבריהם?

דתניא: רבי אומר, הדם מרצה על העור בפני עצמו. שאם הופשט העור, ונפסל הבשר קודם זריקה, ואחר כך זרק את הדם, הותר העור, לפי שזריקת הדם יכולה להועיל עבור העור אפילו בלי שתתיר הזריקה את הבשר.

וכל שכן אם אירע הפסול בבשר אחר הפשט ואחר זריקה, שניתן העור לכהנים, כיון שלא חל פסול של הבשר על העור אלא כאשר העור מחובר לבשר.

ואולם, **כשהוא,** העור עם הבשר, דהיינו, כשלא הופשט העור, הרי אם נולד בו פסול בבשר, בין קודם זריקה ובין לאחר זריקה, הרי דין העור הוא כיוצא בו, כדינו של הבשר. ואפילו אם הבשר נפסל רק אחר הזריקה, הרי דין העור כדין הבשר, ואינו ניתן לכהנים.

אליעזר. כי לפי רבי אליעזר, אף על פי שאין בשר, יכול הוא לכתחילה לזרוק את הדם. ומוכח שזריקה זו נחשבת לזריקה כשרה, ומתירה היא את העור.

כי פליגי רבי ורבי אלעזר ברבי שמעון, אליבא דרבי יהושע, נחלקו.

מאן דאמר, רבי אלעזר ברבי שמעון, הסובר לא הורצה העור בזריקת הדם כאשר אין בשר, סבירא ליה כרבי יהושע, שאם אין בשר אין דם, ולכן הזריקה לא מהני להתיר את העור.

ומאן דאמר, רבי, הסובר הורצה העור בזריקת הדם אפילו כשאין בשר, אמר לך, אני לא סובר בהכרח רק כרבי אליעזר שאומר יש דם אף על פי שאין בשר. אלא אני יכול לסבור אפילו כרבי יהושע. כי עד כאן לא קאמר רבי יהושע התם, אם אין בשר אין דם, אלא כבשר, לענין שיעלה הקרבן לבעלים לחובה, שבנידון זה ליכא פסידא לכהנים, ועל זה אמרה התורה שלזריקה בעינן שיהיה בשר, ובלא בשר לא עלה הקרבן לשם בעלים.

אבל לענין התרת עור, דאיכא פסידא לכהנים, אפילו רבי יהושע מודה שלא מפסידים להם, אלא הזריקה מתרת את העור.

ואכן, אם נשרף הבשר או אבד קודם זריקה, לכתחילה לא זורקים את הדם, ובזה אין אנו נחשבים כמפסידים לכהנים, שהיות והקרבן לא קרב, ממילא לא מגיע להם את העור. אבל אם בדיעבד זרקו את הדם, נחשבת זריקת הדם לזריקה המתרת את העור, אף על פי שהקרבן לא הורצה, והעור ניתן לכהנים,

זבחיך ישפך, ומשמע שנזרק הדם על המזבח גם אם אין אלא דם לבד, אף על פי שאין בשר.

שמה תאמר, **אם כן**, שזורקים את הדם גם אם אין בשר, **מה תלמוד לומר** בתחילת הפסוק **ועשית עולותיך הבשר והדם?** והרי לא צריך שיהיה בשר קיים?

תשובתך, **לומר לך, מה דם ניתן על גבי המזבח בזריקה, אף הבשר מוקטר על גבי המזבח, בזריקה.**

הא למדת, מכך שהצריכה התורה "זריקה" לגבי בשר, שריוח יש בין כבש המזבח למזבח עצמו. והכהן המקטיר את האיברים היה עומד על הכבש, שהיה מובדל מהמזבח, וזורקם משם על גבי המערכה, כדי לקיים מצות זריקה בבשר.

לימא, האם יש לנו לומר, כי מאן דאמר, רבי, שאמר הורצה העור על ידי זריקת הדם אפילו אחר שנפסל הבשר, סבירא ליה כרבי אליעזר, שאמר יש דם אף על פי שאין בשר. ולכן הדם יכול להזרק ולרצות על העור אף על פי שאין בשר.

ומאן דאמר, רבי אלעזר ברבי שמעון, שאמר לא הורצה, שאין זריקה מרצה על העור בלבד, סבירא ליה כרבי יהושע, שאמר אם אין בשר אין דם, ולכן יש צורך להיתר העור שתהא זריקה כשירה המתירה גם את הבשר.

ורחינן: **אליבא דרבי אליעזר, כולי עלמא לא פליגי. דהיינו, ודאי הדבר, שרבי אלעזר ברבי שמעון שאמר במקום שנפסל הבשר אין העור נותר בזריקה, דבעינן זריקה כשרה להתיר את העור, שהוא אינו סובר כרבי**

דקרינן ביה "עור העולה אשר הקריב".

מידו דהוה, כמו שמצינו דבר דומה, בפסול "יוצא", שגם בו מחלקים בין לכתחילה לדיעבד.

דתניא: קרבן אשר נטמא הבשר, או נפסל, או שיצא בשר קדשי קדשים חוץ לקלעים —

רבי אליעזר אומר: יזרוק את הדם. לפי שהוא הולך לשיטתו, שיש דם אף על פי שאין בשר.

רבי יהושע אומר: לא יזרוק, וגם הוא הולך לשיטתו, שאם אין בשר אין דם.

ומודה רבי יהושע שאם זרק, הורצה.

ובשלמא לענין נטמא הבשר, יש לומר דסבירא ליה שהציץ מרצה עליו, ולכן בדיעבד הורצה. אבל לענין פסול יוצא, הא קיימא לן שאין הציץ מרצה על פסול יוצא, ובכל זאת אמר רבי יהושע שבדיעבד הורצה. ומוכח, שקולא היתה לרבי יהושע בדרשה זו, שאם אין בשר אין דם, שבכל זאת, בדיעבד, אם זרק את הדם כשיש בשר שנפסל ביוצא, הורצה. הילכך, בדומה לזה, לגבי נאכד הבשר או נשרף, אף על פי שהקרבן פסול אפילו בדיעבד, אבל לענין העור, מודה רבי יהושע שהורצה בדיעבד, וניתן הוא לכהנים.

שנינו במשנה: **אמר רבי חנינא** סגן הכהנים מימי לא נראיתי עור שיוצא לבית השריפה:

ותמהינן: וכי לא מצינו עור היוצא לבית השריפה??

הרי פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים,

נשרפים הם עם עורותיהם?!

ומשנינן: זה שאמר רבי חנינא סגן הכהנים שלא ראה עור היוצא לבית השריפה, הוא רק בעורותיהם של הנשרפין מחמת פסולן. אבל בפרים ושעירים הנשרפים **למצותן**, כהלכתם, לא **קאמרינן**, לא אמרה המשנה בשמו של רבי חנינא שלא ראה עור שיוצא לבית השריפה, כי ודאי זהו דין מצותם, שישרף העור שלהם יחד עם בשרם.

אך עדיין תמהה הגמרא: **והאיכא** עור שנשרף, כאשר נפסל הקרבן **קודם הפשט** ו**קודם זריקה**.

שלפי לרבי נשרף העור משום שנפסל הקרבן קודם ההפשט, ולפי רבי אלעזר ברבי שמעון נשרף העור משום שנפסל הקרבן קודם זריקה.

ומשנינן: זה שאמר רבי חנינא שלא מצינו עור נשרף, בעור **חלוץ**, **קאמרינן**, שהופשט העור והוא בפני עצמו. והיינו שלא מצינו עור אשר נשרף בפני עצמו. אבל אם נפסל הקרבן קודם הפשט או קודם זריקה, העור נשרף ביחד עם הבשר, ועל זה לא דיבר רבי חנינא.

ותמהה הגמרא עוד: **והאיכא** עור חלוץ שנשרף, כשנפסל הבשר **אחר הפשט** ו**קודם זריקה**, **כרבי אלעזר ברבי שמעון**, **דאמר אין הדם מרצה על העור בפני עצמו**. ולפיו דין העור הוא להשרף עתה כשהוא חלוץ בפני עצמו, כיון שלא היה ריצוי על הבשר.

ומשנינן: **רבי חנינא**, **כרבי סבירא ליה**, **דאמר**, **הדם מרצה על העור בפני עצמו**.

ולפיו, כשנפסל הבשר אחר ההפשט וקודם

הזריקה, הדם מרצה על העור, וניתן לכהנים.

ואיבעית אימא, אפילו תימא רבי חנינא סבר כרבי אלעזר ברבי שמעון, גם לא תקשי לך שמצינו שריפת עור כשאירע הפסול אחר ההפשט וקודם הזריקה. כי לא אירע מקרה כזה בימיו, לפי שאפילו רבי, הסובר הדם מרצה על העור בפני עצמו, **מודה רבי שאין הפשט קודם זריקה.** שאין רגילות להפשט את העור לפני הזריקה, כדי לא להשהות את הדם.

וכל שכן לרבי אלעזר ברבי שמעון לא הורגלו בכך. ולכן אמר רבי חנינא שמימו לא ראה עור שיוצא לבית השריפה.

אך עדיין תמהה הגמרא: **והאיכא** אופן אחר שנשרף העור, כאשר **נמצאת טריפה בבני מעיים,** באיברים הפנימיים, שלא נמצא הפסול עד אחר שהפשטו את העור ומצאו שהבהמה היתה טריפה. וסברה הגמרא, כיון שפסול הטריפה היה בה כבר לפני ההפשט ולפני הזריקה, אז בין לרבי ובין לרבי אלעזר ברבי שמעון העור נשרף. לרבי, משום שהיה הפסול קודם ההפשט. ולרבי אלעזר ברבי שמעון כיון שהיה הפסול קודם זריקה.

ומשנינן: **קסבר רבי חנינא, אם נמצאת טריפה בבני מעים, מרצה הזריקה על העור.** שהואיל ולא הוכר הפסול קודם ההפשט לרבי, ולא קודם הזריקה לרבי אלעזר ברבי שמעון, הרי לפי שניהם מרצה הזריקה על העור, והוא ניתן הוא לכהנים.

דיקא נמי שכן סובר רבי חנינא, **דקתני** במשנה שם, **אמר רבי עקיבא: מדבריו של רבי חנינא למדנו, שהמפשיט את עור הבכור, ונמצא טריפה, שיאותו, יהנו הכהנים בעורו.**

וטעם הדבר, כיון שלא נודע פסולו עד אחר הזריקה וההפשט, מרצה הזריקה על העור, וניתן הוא לכהנים. (6)

ומסקינן: **שמע מינה.** (7)

אך תמהה הגמרא: כיון ששמענו שרבי חנינא סבירא ליה שבשאר קדשים מרצה בכי האי גונא היכא דנמצאת טריפה בבני מעים. **ואלא מאי קא משמע לן רבי עקיבא** בבכור? כיון שבשאר קדשים סבירא ליה לרבי חנינא שמרצה, ודאי הוא הדין בבכור.

שהבשר אסור מן התורה בכל הנאות, בכל זאת העור מותר, כיון שאם היה הבכור כשר היה עורו מותר, הרי גם אם נשחט כשיש בו טריפות מותר העור, כי בעור לא שייך ענין של טריפות. ולפי זה, גם אם מת, העור מותר מהתורה, כי אין לחלק בין טריפה לנבילה לגבי העור.

7. הגרי"ז בספרו על הרמב"ם [הלכות בכורות, דף נד בסופו] מוכיח שעור הבכור זוכה בו הכהן לאחר שחיטה מדין מתנות כהונה, ולא רק משום

6. החזון איש [בכורות כג ב] מבאר שהחילוק בין נודעה הטריפות לאחר ההפשט ובין נודעה לפני ההפשט הוא רק משום שכל איסור העור הוא רק מדרבנן, כי אם היה האיסור מן התורה, אין שום סברא להתיר העור משום שלא ראה את הטריפות אלא אחר ההפשט, שהרי עתה יודעים אנו שהיתה טריפה מעיקרא, והשחיטה לא התירה את הבשר, ואין כאן את ההיקש לצבי ואיל המתיר את הבשר באכילה. והוסיף החזון איש לבאר, שאף על פי

ומה השמיע לנו רבי עקיבא?

ומתרצת הגמרא: **הא קא משמע לן רבי עקיבא, דאפילו בכור בעל מום הנשחט בגבולין, שלא התירו הכתוב אלא באכילה, ואם מת קודם שחיטה, עורו אסור בהנאה וטעון קבורה. מכל מקום, אם לא ניכר טריפותו עד לאחר ההפשט, התירה השחיטה את עורו בהנאה. כמו הדין בקרבן תמים שנשחט במקדש, שאם נזרק דמו של הקרבן על המזבח ואחר כן נמצא טריפה לאחר ההפשט, עורו מותר.** (8)

אמר רב הייא בר אבא אמר רבי יוחנן: הלכה כרבי עקיבא, שעורו מותר.

וממשיכה הגמרא ואומרת, **ואף רבי עקיבא, לא אמר שעורו של הבכור בעל מום מותר, אלא כשהתירו, כשראהו מומחה, ופסק שמותר לשחוט את הבכור בתורת בעל מום. אבל לא התירו מומחה, לא!**

אבל הגמרא מסיקה, **וחלכתא בדברי חכמים, שאמרו במשנה שהעור יצא לבית השריפה כיון שהטריפות היתה כבר קודם ההפשט והזריקה. וממילא בכור בעל מום שנשחט בגבולין ונמצא טרפה אחר שהופשט, עורו ובשרו נקברים, שלא כדעת רבי עקיבא.** (9)

מתניתין

המשנה הזאת עוסקת בשריפת בשר הפרים והשעירים הפנימיים, היכן הם נשרפים, ומה הוא דין הטומאה של המתעסקים בהם.

לדעת חכמים, לא רק העוסקים בשריפתם נטמאים, אלא גם הנושאים אותם למקום השריפה נטמאים בשעה שיצאו עמהם מחוץ לעזרה. ואילו רבי שמעון סובר שרק העוסקים בשריפה נטמאים.

שהכהן המביא אותו הוא בעל הקרבן, ונפקא מינה אם הכהן אינו ראוי להקריב, שאז יתחלק עור הבכור לכל כהני המשמר, ולא ינתן רק לכהן שזכה בו מישראל!

8. החזון איש [בכורות כג ב] מדייק מלשון הגמרא שיש חידוש בדברי רבי עקיבא, שאפילו בשוחט בגבולין העור מותר, ולא רק בשוחט תם במקדש. ודן החזון איש, מדוע היה מקום לומר שהעור במקדש יהיה מותר יותר מאשר בגבולין עד שהיה רבי עקיבא צריך לחדש שאין לחלק ביניהם!?

ומבאר לפי דרכו, שקדשים שמתו אינם אסורים בהנאה מהתורה, ולעומת זאת, פסולי המוקדשים שמתו כן אסורים בהנאה מהתורה. ולכן, היה מקום להחמיר בשוחט בכור בעל מום

בחוף ולאסור את העור החלוץ, כיון שבהיות העור מחובר לבשר האסור באכילה מן התורה, גם העור [שלא הופשט] אסור, כי הוא טפל לבשר. אבל השוחט תם במקדש ונמצא טריפה בבני מעיים, הבשר מותר מן התורה, כדין קדשים שמתו, וכל שכן העור. ולכן היה צריך רבי עקיבא לחדש שאפילו בכור בעל מום הנשחט בחוף, אם הופשט עורו ונמצא טריפה בבני מעיים, בכל זאת מותר העור החלוץ.

9. ויש שכתבו, שגם את קטע זה של הגמרא אמר רבי יוחנן, ויש חלוק בין גבולין למקדש. שבגבולין בענין בכור בעל מום פסקינן כרבי עקיבא שעורו מותר. ואילו היכא שנשחט במקדש ונמצא טריפה, עורו יוצא לבית השריפה ואינו ניתן לכהנים.

חידוש יש בטומאה זאת, שהפריים והשעירים עצמם אינם טמאים כלל, ולכן הם אינם מטמאים כלל את האדם הנוגע בהם גרידא. אך לעומת זאת, הם מטמאים ב"טומאה חמורה" את העוסקים בהם, טומאה המטמאה אף את בגדי העוסקים!

פריים הנשרפים, פר החטאת ביום הכפורים, שמובא דמו לפני ולפנים, ופר כהן משיח, ופר העלם דבר של ציבור, שבשרם אינו מוקטר על המזבח אלא נשרף.

ושעירים הנשרפים, שעיר יום הכפורים, ושעיר עבודת כוכבים, על העלם דבר של ציבור בעבודת כוכבים.

בזמן שהם נשרפין כמצותן, כדינם, שלא נפסלו, ויש מצוה בשריפתם מדין פריים ושעירים הנשרפים, הרי הם

א. נשרפין ב"בית הדשן", שמקומו הוא חוץ לג' מחנות, והיינו חוץ למחנה ישראל.

ב. ומטמאין בגדים, את בגדי העוסקים בהם⁽¹⁰⁾ [הבגדים שעליהם], וכמו שנאמר "והשורף אותם, יכבס בגדיו".

ואם אינן נשרפין כמצותן, שאירע בהן פסול, שאז הם טעונים הן שריפה כשאר פסולי המוקדשים, ולא מצד היותם פריים ושעירים הנשרפים, הרי הם **נשרפין ב"בית הבירה"**.

והיינו, לפעמים היו נשרפין בעזרה, ולפעמים היו נשרפין בהר הבית, וכפי שיבואר בגמרא.

ואינם מטמאים בגדים, את בגדי המתעסקים בהם, הואיל ונפסלו, ואין הם נשרפים כמצותן.

פריים ושעירים הנשרפים כמצותן, היו קד-ב **פובלין**, נושאים אותם **במוטות** לבית הדשן.

אם **יצאו** כבר נושאי המוטות הראשונים הנושאים את המוט מצדו האחד, ויצאו עמו חוץ לחומת העזרה, והנושאים האחרונים, הנושאים את המוטות מצדו השני, עדיין לא **יצאו** עמו מחומת העזרה, הרי הראשונים שכבר יצאו עם המוט מצדו האחד, **מטמאין בגדים**. והאחרונים הנמצאים עם המוט בצידו השני בפנים, **אינן מטמאין בגדים** עד שיצאו ממנה עם הצד השני של המוט שהם נושאים. לפי שכל זמן שהם בעזרה, הם אינם מטמאים.

ואם **יצאו אלו**, האחרונים, הרי מעתה **אלו ואלו**, כולם, הראשונים והאחרונים, **מטמאין בגדים**.

רבי שמעון אומר: אלו ואלו, הראשונים והאחרונים הנושאים את הפריים והשעירים הנשרפים במוטות, **אינם מטמאין בגדים**, אלא רק העוסקים בשריפה מטמאין, ואין הם מטמאים **עד שיוצת**, כשיאחו **האור**, האש, **ברובן** של הנשרפים. וקודם לכן, אפילו העוסקים בשריפה אינן מטמאים.

ואם כבר **ניתך הבשר**, נימוק הבשר על ידי האש ונחרך, **אין המסייע בשריפה מטמא בגדים**. שהיות וניתך הבשר, נחשב הדבר כנגמרה שריפתו, ושוב אין המתעסק בגמר שריפתו מטמא. אבל לפני שניתך הבשר, כל